



Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta
Puheenjohtaja

D(2023)5479

9.2.2023

Irene Tinagli
Puheenjohtaja
Talous- ja raha-asioiden valiokunta
Bryssel

Asia: Lausunto talouspolitiikan eurooppalaisesta ohjauksosta 2023 (2022/2150(INI))

Arvoisa puheenjohtaja

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan (ENVI) koordinaattorit päättivät 19. tammikuuta 2023, että ENVI-valiokunta antaa lausunnon *talouspolitiikan eurooppalaisesta ohjauksosta 2023 (2022/2150(INI))* kirjeen muodossa.

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta käsitteli asiaa kokouksessaan¹ 9. helmikuuta 2023. Mainitussa kokouksessa se päätti pyytää asiasta vastaavaa talous- ja raha-asioiden valiokuntaa sisällyttämään jäljempänä esitetyt ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy.

¹ Lopullisessa äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Pascal Canfin, Bas Eickhout, Anja Hazekamp, César Luena, Marian-Jean Marinescu, João Albuquerque, Eric Andrieu, Mathilde Androuët, Aurélie Beigneux, Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Michael Bloss, Karolin Braunsberger-Reinhold, Clare Daly Delara Burkhardt, Traian Băsescu, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cyrus Engerer, Agnès Evren, Helène Fritzon, Malte Gallée, Jens Geier, Helmut Geuing, Andreas Glück, Nicolás González Casares, Catherine Griset, Robert Hajšel, Teuvo Hakkarainen, Niclas Herbst, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Billy Kelleher, Ska Keller, Beata Kempa, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Karsten Lucke, Sara Matthieu, Liudas Mažylis, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolores Montserrat, Johan Nissinen, Ljudmila Novak, Jutta Paulus, Sirpa Pietikäinen, Stanislav Polčák, Erik Poulsen, Frédérique Ries, Manuela Ripa, María Soraya Rodríguez Ramos, Robert Roos, Sándor Rónai, Massimiliano Salini, Christel Schaldemose, Christine Schneider, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyrali, Véronique Trillet-Lenoir, Achille Variati, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Jörgen Warborn, Witold Jan Waszczykowski, Pernille Weiss, Sarah Wiener, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Jadwiga Wiśniewska, Tiemo Wölken, Anna Zalewska.

EHDOTUKSET

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa talous- ja raha-asioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. pitää myönteisenä vuotuisen kestävä kasvun strategiaan 2023 sisältyvää sitoumusta säilyttää edelleen kestävä, oikeudenmukainen ja vihreä siirtymä eurooppalaisen ohjausjakson ytimessä ja vahvistaa ympäristön kestävyys, ilmastoneutraalius, luonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja ennallistaminen, kansanterveys sekä kansalaisten hyvinvointi unionin elpymistä ohjaaviksi periaatteiksi yhdessä makrotaloudellisen vakauden sekä taloudellisen ja sosiaalisen koordinoinnin kanssa;
2. panee merkille, että vuotuisen kestävä kasvun strategiassa 2023 eritellään korkeat energian hinnat, toimituspula ja korkea inflaatioaste eräinä suurimpina kotitalouksiin ja talouteen vaikuttavina haasteina; toteaa, että inflaatio puolestaan perustuu suurelta osin korkeisiin energian hintoihin ja materiaalien toimituspulaan; korostaa, että Euroopan vihreän kehityksen ohjelma ja sen politiikat voivat auttaa näihin haasteisiin vastaamisessa;
3. korostaa, että on tärkeää mukauttaa ohjausjakso nopeammin unionin pitkän aikavälin ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin, jotka on asetettu Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa ja joita on vahvistettu 55-valmiuspaketissa, erityisesti kun otetaan huomioon korkeiden energian hintojen aiheuttama paine ja puhtaiden energialähteiden sekä unionin suuremman energiaomavaraisuuden tarve kestävä, selviytymiskykyisen ja kilpailukykyisen talouden edistämiseksi ja Ukrainassa käytävän sodan aiheuttamiin haasteisiin vastaamiseksi; korostaa lisäksi, että Yhdysvaltojen inflaation alentamista koskeva laki haastaa myös Euroopan teollisuuden kilpailukykyä erityisesti vihreän teollisuuden sijoittamisen osalta; toteaa lisäksi, että unionin pitäisi kehittää selkeä ilmastoneutraaliutta koskeva investointiohjelma osana Euroopan komission puheenjohtajan ehdottamaa nettonollateollisuutta koskevaa säädöstä;
4. korostaa vuotuisen kestävä kasvun strategiassa 2023 esitettyä analyysiä siitä, että inflaatio heikentää nopeasti kotitalouksien ostovoimaa ja että se vaikuttaa suhteettoman paljon haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja lisää energiaköyhyyttä; antaa vahvan tukensa komission kehoitukselle toteuttaa kohdennettuja ja koordinoituja toimenpiteitä energiaköyhyyttä ja sen syitä vastaan;
5. pitää myönteisinä muutoksia, joita komissio ehdotti 9. marraskuuta 2022 unionin talouden ohjausjärjestelmään ja joihin kuuluu yksinkertaisemman ja integroidumman rakenteen käyttöönotto ja kehottaa kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, jossa ohjaavina periaatteina ovat ympäristökestävyys, ilmastoneutraalius, luonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja ennallistaminen, kansanterveys ja kansalaisten

hyvinvointi; kehottaa mittaamaan edistystä analyysein ja indikaattorein, jotka ulottuvat pelkkiä taloudellisia indikaattoreita pidemmälle ja jotka näin ollen kuvastavat paremmin jäsenvaltioiden tällä hetkellä kohtaamia haasteita, kun ne pienentävät ekologista jalanjälkeään, ja tekemään prosessista muutosvoiman kohti kaikkien kestävästä hyvinvointia Euroopassa; korostaa, että talouskasvu ei ole itsetarkoitus vaan että kestävä kehitys tulisi tuottaa yhteistä vaurautta kaikille; kehottaa komissiota tekemään konkreettisia lainsäädäntöehdotuksia vakaas- ja kasvusopimuksen uudistamiseksi siten, että unioni voi antaa etusijan vihreän ja oikeudenmukaisen siirtymän toteuttamista koskeville investoinneille ja pitää samalla velan kestävällä tasolla muuttuvassa ilmastossa;

6. toteaa, että unionin kunnianhimoisen vihreän kehityksen ohjelman toteuttaminen edellyttää merkittäviä investointeja ja että komission mukaan yksityisen ja julkisen sektorin investointivaje vihreään siirtymään vastaamiseksi on arviolta lähes 520 miljardia euroa vuodessa seuraavalla vuosikymmenellä; toteaa, että riippuvuuden vähentäminen kolmansista maista fossiilisten polttoaineiden saannin osalta ja unionin energiasiirtymän kiihdyttäminen pois fossiilisista polttoaineista edellyttää noin 210 miljardin euron lisäinvestointeja vuoden 2027 loppuun mennessä; toteaa lisäksi, että huomattava osa investoinneista tulee yksityiseltä sektorilta, mutta myös julkisia investointeja on merkittävästi lisättävä; katsoo, että sekä yksityisessä että julkisessa investointitoiminnassa on noudatettava ei merkittävää haittaa -periaatetta;
7. toteaa, että vakaas- ja kasvusopimuksen uudistamisen myötä on uudistettava talouspolitiikan ohjausjakso sekä indikaattorit, joilla seurataan ja koordinoidaan investointeja unionin vihreän kehityksen ohjelman politiikkoihin; korostaa, että talouspolitiikan ohjausjakson päivittämisellä on varmistettava investointien ja uudistusten yksityiskohtainen seuranta, jotta varmistetaan eurooppalaisessa ilmastolaissa säädettyjen tavoitteiden saavuttaminen ja erityisesti ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä; korostaa, että osana unionin talouden ohjausjärjestelmän uudistamista kunkin jäsenvaltion olisi määritettävä strategiset investoinnit, joita tarvitaan varmistamaan avoin strateginen riippumattomuutemme ja se, että saavutetaan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteemme, joihin kuuluvat siirtyminen kiertotalouteen, Euroopan luonnon monimuotoisuuden toipuminen vuoteen 2030 mennessä ja saasteettomuus;
8. korostaa, että ohjausjaksolla olisi tuettava unionin pyrkimyksiä saavuttaa ilmastoneutraalius viimeistään vuoteen 2050 mennessä; kehottaa siksi komissiota arvioimaan sitä, miten jäsenvaltioiden talousarvioiden rakenteet eroavat Pariisin ilmastopöytäkirjan mukautetusta, niiden kunkin kansallista talousarviota koskevasta skenaariosta; toteaa, että tällä tavalla komissio voi antaa jäsenvaltioiden ilmastovelasta ja ilmastoinvestointivajeesta suosituksia, jotka liittyvät unionin vuoden 2030 tavoitteeseen ja tavoitteeseen olla ilmastoneutraali viimeistään vuoteen 2050 mennessä;

9. pitää myönteisenä, että kestävän kehityksen tavoitteet on sisällytetty ohjausjaksoon ja että vuoden 2023 maakohtaisissa edistymiskertomuksissa arvioidaan kunkin jäsenvaltion edistymistä ja haasteita kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanossa; kehottaa ottamaan tämän arvioinnin havainnot huomioon maakohtaisissa suosituksissa; kehottaa komissiota sisällyttämään edelleen kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanon seurannan ja suositukset kunkin ohjausjakson toistuvaksi näkökohdaksi;
10. palauttaa mieleen, että on tärkeää varmistaa, että ohjausjakso ja maakohtaiset suositukset ovat täysin elpymis- ja palautumistukivälineen mukaiset, ja muistuttaa tarpeesta vastata nopeasti Euroopan taloudelle Ukrainan sodasta aiheutuviin seurauksiin sekä covid-19-pandemian jälkivaikutuksiin; korostaa, että elpymis- ja palautumistukiväline tarjoaa kaikille jäsenvaltioille ennennäkemättömän ja ainutlaatuisen tilaisuuden keskittyä keskeisiin rakenteellisiin haasteisiin ja investointitarpeisiin ja muuttaa talouksiaan siten, että niistä tulee kestäviä ja niiden kyky selviytyä tulevista häiriöistä paranee; korostaa, että on tärkeää panna täytäntöön investointipolitiikkoja ja kestäviä uudistuksia elpymis- ja palautumistukivälineessä määritettyjen unionin prioriteettien mukaisesti; katsoo, että elpymis- ja palautumistukivälineen olisi toimittava virikkeenä makrotalouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelulle erityisesti yhteisten rakenteellisten haasteiden ja investointitarpeiden tunnistamisessa; korostaa lisäksi, että tässä uudelleentarkastelussa olisi laadittava jäsenvaltioille suotuisat edellytykset niiden vihreän siirtymän nopeuttamiseksi ja niiden ilmastoinvestointeja sekä ympäristöystävällisiä investointeja koskevan vajeen umpeen kuromiseksi;
11. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita nopeuttamaan toimia, jotka liittyvät ympäristölle haitallisten tukien määrittelyyn ja ympäristölle haitallisia suoria tai välillisiä tukia koskeviin raportointimenetelmiin; muistuttaa komissiota ja jäsenvaltioita niiden ympäristöä koskevan kahdeksannen toimintaohjelman mukaisista sitoumuksista poistaa viivytyksettä vaiheittain käytöstä haitalliset tuet ja erityisesti fossiilisten polttoaineiden tuet ja seurata tätä käytöstä poistamista myös ohjausjakson yhteydessä;
12. kehottaa lisäksi komissiota varmistamaan, että Euroopan parlamentti sekä alue- ja paikallisviranomaiset, työmarkkinaosapuolet, kansalaisyhteiskunta ja muut keskeiset sidosryhmät otetaan mukaan koko ohjausjaksoon, täytäntöönpanovaihe sekä seuranta ja arviointi mukaan lukien.

Kunnioitavasti

Pascal Canfin